

ფიზიკა. XI-XII კლასები.
III ტური. 2020-2021 სასწავლო წელი.

1. (5 ქულა) მავთულის ერთი ნაჭრიდან სარჩილავის გამოყენებით დაამზადეს ნახატზე გამოსახული ბრტყელი ფიგურა,

რომელიც a გვერდიანი სამი

კვადრატისაგან შედგება. მავთულის ერთ-

ერთ მონაკვეთში ჩარჩილულია C

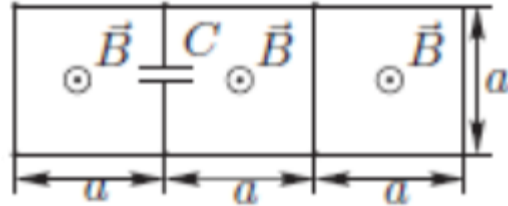
ტევადობის კონდენსატორი. კონსტრუქცია

მოთავსებულია ფიგურის სიბრტყის

მართობულ მაგნიტურ ველში, რომლის ინდუქცია $\Delta B/\Delta t = k > 0$ მუდმივი სიჩქარით

იზრდება. მავთულის a სიგრძის ნაჭერის წინაღობაა r . დამყარებულ რეჟიმში

განსაზღვრეთ:

1) დენის ძალები ვერტიკალურ გამტარებში;

2) კონდენსატორის მუხტი და მის შემონაფენებზე მუხტების ნიშნები;

3) τ დროში წრედში გამოყოფილი სითბოს რაოდენობა.

2. (5 ქულა) ნახატზე გამოსახულ ელექტრულ წრედში K ჩამრთველი გამორთულია და დენი არ მიედინება. ჩამრთველი ჩართეს. დენის წყაროები იდეალურია.

განსაზღვრეთ:

1) წყაროებში გამავალი დენის

ძალები საწყის მომენტში;

2) სისტემის ელექტროსტატიკური

ენერგიის ცვლილება დენების

შეწყვეტის შემდეგ;

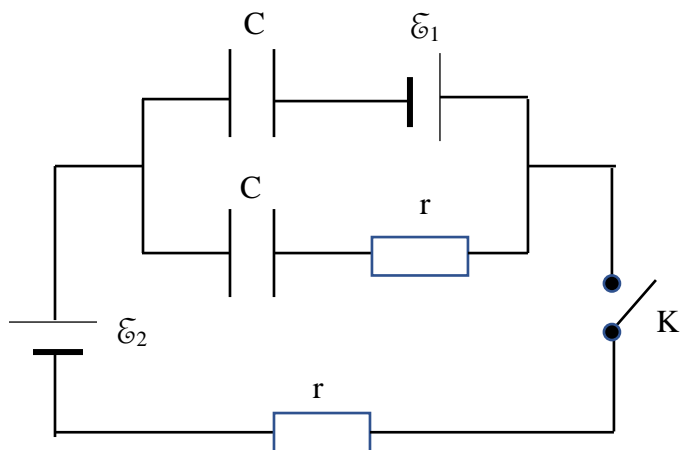
3) წყაროების მუშაობა პროცესის

განმავლობაში;

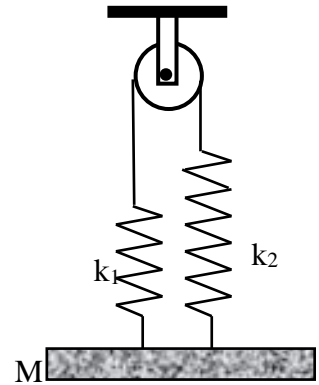
4) რეზისტორებზე გამოყოფილი

ჯამური სითბოს რაოდენობა

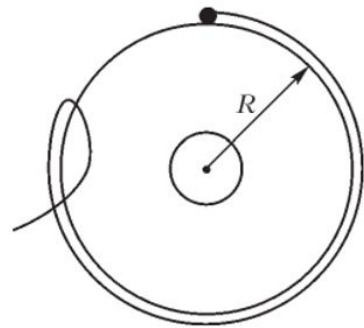
პროცესის განმავლობაში.

3. (5 ქულა) განსაზღვრეთ k_1 და k_2 ($k_1 > k_2$) სიხისტეების ზამბარებზე დაკიდებული M მასის ერთგვაროვანი ძელაკის რხევების პერიოდი. ზამბარების ზედა ბოლოები ერთმანეთთან შეერთებულია უწონო ჭოჭონაქზე გადადებული უჭიმვადი ძაფით (იხ. ნახ.). რხევებისას ძელაკი მუდმივად ჰორიზონტალურია. ხახუნი უგულბელებლად.

4. (5 ქულა) გლუვ ზედაპირზე უძრავად დამაგრებულ R რადიუსის გლუვ კოჭაზე დახვეულია ძაფის მრავალი ხვია (იხ. ნახ.). ძაფის ერთ ბოლოზე მიმაგრებულია m მასის პატარა ბურთულა. ძაფის მეორე ბოლო გაატარეს კოჭას ხვრელში და გამოქაჩეს ისე, რომ კოჭას ცილინდრულ ზედაპირზე ძაფის სრიალის სიჩქარე თანდათან გაიზარდა v -მდე და შემდეგ მუდმივი დარჩა.

გარკვეული დიდი დროის შემდეგ ბურთულას მოძრაობა დამყარდა: ის თანაბრად ამოძრავდა წრიულ ტრაექტორიაზე. განსაზღვრეთ ბურთულას დამყარებული მოძრაობის სიჩქარე და ტრაექტორიის რადიუსი. სიმძიმის ძალა გაწონასწორებულია ზედაპირის რეაქციის ძალით. ბურთულაზე მოქმედი ჰაერის წინააღმდეგობის ძალა ბურთულის სიჩქარის პირდაპირპროპორციულია: $F_{წინ} = kv$.

5. (5 ქულა) ავტომობილის ოთხი ბორბლიდან წამყვანია უკანა ბორბლები. ბორბლების წინა და უკანა ღერძებს შორის მანძილია $L=2$ მ, ავტომობილის მასათა ცენტრი $h=0,5$ მ სიმაღლეზეა ღერძებიდან ტოლ მანძილზე, ბორბლებსა და გზას შორის ხახუნის კოეფიციენტი $\mu=0,6$. ჰაერის წინააღმდეგობის ძალას, გორვის ხახუნს და არაწამყვან ბორბლებზე მოქმედ ხახუნის ძალას ნუ გაითვალისწინებთ. თავისუფალი ვარდნის აჩქარებაა $g=10$ მ/წმ².

- 1) განსაზღვრეთ მაქსიმუმ რა დახრილობის აღმართზე შეძლებს ასვლას ეს ავტომობილი სიჩქარის დაუკარგავად.
- 2) განსაზღვრეთ მაქსიმუმ რა აჩქარებით შეძლებს მოძრაობის დაწყებას ეს ავტომობილი გზის ჰორიზონტალურ უბანზე.